

# Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Cena prenumeraty: w Łodzi z odnośnikiem do domu i na prowincji rocznie mk. 72, półrocznie mk. 36, kwartalnie mk. 18.—, miesięcz. mk. 6.—  
Zagranicą kwartalnie mk. 22.—0.

Sroda. 22 stycznia 1919 r.

Cena ogłoszeń: Na stronie I-ej i w tekście mk. 2,50 f. za wiersz pięć jedno-linowy. Nekrologja i Reklamy I mk. 50 Ogłoszenia zwykłe 75 f. za wiersz pięć. Drobne po 10 fen za wiersz

**Teatr Polski**

Cegielniana 63.

pod dyrektorem: Fr. Rychniowskiego

W środę, dnia 22 stycznia r. b., o godz. 7 min. 30

We czwartek, d. 23 stycznia r. b. o g. 7 m. 30

**ALZACJA**

**Zywy Trup**

## „Kresy wschodnie“.

Interesem narodowym i państwowym Polski jest utrzymanie przy Rzeczypospolitej Polskiej kresów wschodnich, a zwłaszcza południowej Rosji na tych terenach, na których ludność Polski przeważa. Wymaga tego interes polityczny, a przede wszystkim ekonomiczny państwa polskiego. Do terenów tych mamy nieprzebrane prawa historyczne i kulturalne, albowiem kraje te przez pracę polską zaludnione i ucywilizowane zostały. Przez długie wieki były one szlakiem, po którym ciągnęły hordy mongolskie i tatarskie, pustosząc je, a ludność tubylczą uprowadzając w jassy, lub wycinając w pień; hordy te rozbiły się o piersi naszego rycerstwa, a zapuszczają niemierną zagonę aż pod Lwów i Sandomierz. Pola Ukrainy obficie są zlane krwią polską. To samo już daje nam tytuł do ich posiadania. Interes ekonomiczny Polski wymaga, aby ziemię tę, pracą polską doprowadzoną do kultury, służyły nam za podstawę naszego dobrobytu.

Dlatego też zwracamy uwagę czytelników naszych na artykuł „Pro memoria w sprawie ukraińskiej“, drukowany w Kurjerze Warszawskim Nr. 16 z dn. 16 b.m. Wyjmujemy z niego parę charakterystycznych cyfr, które silnie oświetla dążenie do neutralizacji tych terenów, a zarazem uzasadniają nasze do nich pretensje.

Własność polska na Ukrainie wynosi 2,306,039 dziesięcin, co stanowi 1 i pół miliona morgów urodzajnej gleby, o wysokiej kulturze, co łącznie z olbrzymimi przestrzeniami leśnymi przedstawia wartość 10 miliardów marek. Na terenach Wołynia i Ukrainy, Polacy posiadają 59 towarzystw akcyjnych cukrowych, produkujących około 12 milionów pudów cukru rocznie. Wszystko to leży dziś w gruzach, lecz może być odbudowane przy usilnej pracy i odpowiednim kapitale, który jednak uzyskać może tylko państwo prawodawcze, z ludnością pracowitą, nie holdującą ideom skrajnie wyrotowym, niemożliwym do zrealizowania w życiu praktycznym. Apetyty na te tereny miały Niemcy i w tym celu wytworzyły państwo ukraińskie, które jednak w rzeczywistości miało być zależnym od Niemiec i dla ich korzyści ekonomicznych i politycznych pracować.

Do tego dążył traktat pokojowy, zawarty w Brześciu Litewskim, obecnie unicestwiony przez koalicję. Dzięki jednak temu traktatowi, wytworzyła się zacięta walka między Polakami, a Ukraińcami z jednej strony, a Rosją bolszewicką i Ukrainą z drugiej. Walka ta pustoszy ziemię i niszczy ich kulturę gospodarczą na terenach, stanowiących bez przesady śpichlerz całej Europy. Sprawa ta niewątpliwie na kongresie pokojowym będzie odpowiednio oświetlona, a rezultatem jest naszych przedstawicieli na

kongresie, dopilnowanie i obrona najżywniejszych interesów odradzającej się Polski.

St. Łp.

## Obywatele.

Granice Polski ze wszystkich stron są zagrożone. Już drugi miesiąc broni się bohaterość wraz z wojskiem ludność miasta Lwowa. Do broni porwało się polskie Wilno przeciwko nawałce bolszewickiej. Chwyta za broń Poznań, by wywalczyć dla Polski kolebkę naszego kraju — Wielkopolskę. Wróg czyha i zaczyna atakować Waszą ziemię chełmską. Tę ziemię — w obronie której morze krwi już się przelało. Tę ziemię — z której tysiące Ojców i Braci Waszych poszło do więzień na Sybir i zesłanie, broniąc języka i religii naszej.

Obywatele! Czy dacie zabrać tę ziemię wrogowi, co zniszczy cały Wasz dobytek i zrucone jarzmo niewoli z powrotem nałoży?

Czy też wspomnicie pamięć krwi przelanej i cierpień przeżytych w obronie tej ziemi i mocnym ramieniem sami odeprzeć wszelkie wraże zakusy.

Od Was samych zależy, czy ta święta Ziemia Chełmska do bogatej i kwitnącej Polski należeć będzie, czy też dalej w biedzie i przedkładaniu jarzmo niewoli nieść będzie na sobie.

Za broń, kto żyw i zdrow!  
Niechaj kadry pułku chełmskiego zapełnią się Waszymi synami, braćmi i mężami, niechaj nie zabraknie nikogo!

Gdy ustanie groźne niebezpieczeństwo napaźdu, wrócimy wszyscy do swych zajęć codziennych. Lecz spieszcie się. Dziś możemy jeszcze zorganizować obronę — jutro może być za późno!

I próżnym będzie później płacz wasz. Gdy nieliczne wojsko nie zdąży obronić kraju, pożar pochłonie całe Wasze mienie, a wróg pastwić się będzie. Brońcie więc Ziemi Chełmskiej. Za broń, kto żyw i zdrow.

Do wojska zaciągać się mogą mężczyźni w wieku od 18 — 35 lat. Zgłaszać się należy w komendzie uzupełnień w Chełmie (ul. Reformacka 19) i w biurach oficerów ewidencyjnych, w Biłgoraju, Hrubieszowie, Krasnymstawie, Tomaszowie i Zamościu.

Ochotnicy muszą mieć przy sobie dokument, stwierdzający tożsamość osoby, oraz świadectwo prawomysłności.

Niepełnoletni (od 18—21 lat) posiadaczą muszą nadto pozwolenie rodziców na wstąpienie do wojska, poświadczone przez gminę.

Chełm, d. 16 stycznia 1919 r.

M. Trojanowski  
podpułkownik.

## Reformy społeczne.

Współzycie nowoczesnych społeczeństw kulturalnych bezspornie wymaga reform społecznych. Dawny ustrój, oparty na wszechwładzy kapitału, już się przeżył i nie odpowiada duchowi czasu.

Uległo też zasadniczej zmianie i pojęcie istoty kapitału, którem nie może być tylko pieniądź i warsztaty pracy z ich urządzeniami, ale składową jego część w dużej przeważce stanowi praca twórcza wszelkiego rodzaju warstw pracujących, od najwyższej wykształconych zawodowo pracowników poczynając, a na ostatnim wyrobniku skończywszy.

Całokształt bowiem tej pracy, którą pieniądź, jak motor maszyny, jeno uruchamia, decyduje o dobrobycie danego społeczeństwa i państwa, jakie ono tworzy.

Ustawodawcze unormowanie tej pracy, ochrona jej od wszelkiego wyzysku i opieka pod osłoną specjalnych ustaw prawem zabezpieczonych, stanowi istotę reform społecznych.

Kolosalny wzrost przemysłu, co pociągnęło za sobą rozwój międzynarodowego handlu do nieznanych dawniej rozmiarów, wytworzył liczne rzesze pracownicze w przemyśle i handlu, od sier kierowniczych poczynając a na całych armjach robotników rolnych i fabrycznych, skończywszy, pracowników, których jedynym źródłem utrzymania jest praca osobista. Unormowanie ich wzajemnego do siebie stosunku, stosunku do pracodawców, całego społeczeństwa i państwa — oto zasadniczy przedmiot reform społecznych.

Rzecz prosta, że praca taka nie może być dokonana za jednym zamachem, lecz wymaga znacznie dłuższego czasu i całego szeregu ustaw prawodawczych, zabezpieczających ochronę pracy i opiekę nad nią. Reformy takie nie mogą powstać w drodze rewolucji, a zwłaszcza wytwarzającej zamęt i anarchję, gdyż w tym wypadku ostatnim jej rezultatem byłaby nędza, najdotkliwiej dająca się we znaki rzeszom robotniczym. Byłby to nie postęp, lecz cofnięcie się wstecz, zniszczenie dorobku całych stuleci.

Reformy socjalno-społeczne muszą zatem być wprowadzane stopniowo w miarę potrzeby i układających się warunków współzycia narodów, postępu cywilizacji i potrzeb, jakie dana chwila przynosi. Pamiętać o tem powinni ci wszyscy, którzy tumania robotnika nieziszczalnymi obietnicami w praktyce; pamiętać powinni i sami robotnicy w dobrze zrozumianym i rozumnie pojętym własnym interesie, oraz interesie Ojczyzny, której moc, siła i dobrobyt, oparte są na pracach twórczej całego narodu.

## Kronika polityczna.

### Kongres pokojowy.

W rządzie polskim rozważana jest obecnie sprawa wysłania delegacji rządu polskiego na kongres pokojowy do Paryża.

Istnieje projekt, by misję tę powierzyć premierowi i ministrowi spraw zagranicznych, Paderewskiemu.

„Goniec Krakowski“ podaje, że delegatami państwa polskiego na kon-

gres pokojowy zostali wyznaczeni: prezydent ministrów i minister spraw zewnętrznych — Ignacy Paderewski, Roman Dmowski oraz były minister spraw zewnętrznych Leon Wasilewski. P. Wasilewski bronić ma na kongresie spraw, związanych z zagadnieniami kresów naszego państwa.

### Godziny przyjęć u premiera.

Prezydent Ministrów Ignacy Paderewski przyjmować będzie stale od godz. 12 do 1 i pół — we wtorki i piątki w ministerjum spraw zagranicznych, zaś w środy i soboty w pałacu Namiestnikowskim w Warszawie.

### Ustawa prasowa.

Ustawa prasowa, która uzyskała zatwierdzenie byłego ministerstwa, będzie rozpatrywana powtórnie przez ministerstwo obecne, a następnie przedstawiona Naczelnikowi Państwa do zatwierdzenia.

Rekonstrukcja aparatu administracyjnego(?)

Istnieje projekt pewnej rekonstrukcji dotychczasowego aparatu administracyjnego, stojącego na straży bezpieczeństwa publicznego.

### Zjazd Komisarzy Ludowych.

Wczoraj, w gmachu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, rozpoczęły się obrady Zjazdu Komisarzy Ludowych, zwołanego z inicjatywy ministerstwa.

Obradom przewodniczy minister Wojciechowski w asystencji szefów sekcji. Szczególny nacisk położony jest na wyjaśnienie komisarzom, jak mają normować swój stosunek urzędowy do ekspozytur innych ministerstw, a szczególniej aprowizacji i skarbu. Na zjeździe wyjaśnione zostało, że milicja ludowa jest rządowym organem wykonawczym, pozostającym w dyspozycji komisarzy ludowych.

Zjazd ten wypłyne niewątpliwie na usunięcie wielu tarć i nieporozumień, zachodzących w wzajemnych stosunkach prowincjonalnych organów państwowych.

### Polacy amerykańscy z pomocą.

Nadeszła do Warszawy wiadomość, że polacy amerykańscy wystali w darze dla Polski okręt, naładowany żywnością na sumę 1 miliona dolarów.

### Ze Spiżu i Orawy.

Obsadzenie Spiżu i Orawy przez wojska czeskie, w myśl polecenia naczelnego dowództwa wojsk koalicyjnych, wywołało żywy sprzeciw zamieszkałej tam ludności polskiej. W celu wyrażenia protestu przeciwko zachłanności czeskiej przybyła do Warszawy, pod przewodnictwem Kazimierza Przerwy-Tetmajera, specjalna delegacja, w osobach pp.: dr. Józefa Diehla dr. Kazimierza Rupperta, oraz „gazdów“ Józefa Córzesia, Macieja Jaciny i Wojciecha Rója.

Pan prezydent Paderewski zapewnił delegację, że rząd polski uczyni ze swej strony wszystko, by słusznym życzeniom ludności kresowej stało się zadość.



# Główna Komisja Wyborcza

na okręg obejmujący miasto Łódź

na zasadzie artykułu 54-go Ordynacji Wyborczej podaje do wiadomości, że zgłoszone zostały następujące listy kandydatów na posłów do Sejmu

## Lista Nr. 1.

- 1) Bronisław Ziemiecki, technik, Warszawa, ul. Hoża 50.
- 2) Aleksander Napiórkowski, literat, Łódź, Średnia № 20
- 3) Franciszek Pudlarz, tkacz, Łódź, Widzewska 223
- 4) Antoni Remiszewski, naucz. szkół średn. (b. insp. szk., dziś komisarz ludowy powiatu Łódzkiego) Łódź, Południowa 42
- 5) Adela Koziolkiewicz, Naucz. szkół średn., Łódź, Andrzeja 13
- 6) Stanisław Rapalski, piekarz, Łódź, Widzewska 144
- 7) Atanazy Łęcki, Kontr. kol. Elektr. Łódz., Łódź, Średnia 58
- 8) Jadwiga Kozanecka, Nauczycielka lud., Średnia 14
- 9) Andrzej Zakrzewski, Slusarz, Łódź, Fabryczna 2
- 10) Edward Braun, Szewc, Bałucki Rynek 3
- 11) Antoni Bednarek, stolarz, Łódź, Piotrkowska 253
- 12) Józef Gulewski, Pracownik biurowy, Łódź, Rozwadowska 6
- 13) Ignacy Malinowski, tkacz, Łódź, Pabjanicka 1
- 14) Jan Kuczyński, piekarz, Łódź, Widzewska 196
- 15) Karol Gertner, pracownik gazowni miejskiej, Łódź, Widzewska 90
- 16) Józef Danielewicz, robotnik, Łódź, Kijowska 10
- 17) Jan Fułczyński, kielner, Łódź, Piotrkowska 185
- 18) Franciszek Kalużyński, stolarz, Łódź, Drewnowska 49
- 19) Wiktor Jaśniewicz, ślusarz, Łódź, Brzezińska 65
- 20) Józef Guzowski, krawiec, Łódź, Pabjanicka Szosa 35.

## Lista Nr. 2.

- 1) Nojach (vel Noe) Prilucki, Adw. przys., Warszawa, Leszno № 28
- 2) Dawid Naumberg, literat, Warszawa, Grzybowska 24
- 3) Salomon Mendelschon, nauczyciel, Warszawa, Grzybowska 24
- 4) Bernard Singer, nauczyciel, Łódź, Południowa 42
- 5) Marek (vel Majer \*Fein, technik, Łódź, Dzielna 35
- 6) Abram Strauch, kupiec, Łódź, Dzielna 38
- 7) Nechuma Szejnbaum, żona kupca, Łódź, Pańska 1
- 8) Chil Kuczyński, majster krawiecki, Łódź, Piotrkowska 39
- 9) Israel Rosenthal, majster tkacki, Łódź, Piotrkowska 51
- 10) Nuta Kempner, majster betonowy, Łódź, Skwerowa 6

## Lista Nr. 3.

- 1) Józef Spickerman, rzemieślnik, Łódź, Rajtera 11
- 2) August Utta, nauczyciel ludow., Łódź, Wólczajska 117
- 3) Edward Haberman, dyrektor gimnaz., Łódź, Orla 3
- 4) Oskar Kllkar, szef biura, Łódź, Widzewska 14
- 5) Helena Martinowa, bez zawodu, Łódź, Ajele Kościuszki 81
- 6) Franciszek Feiga, robotnik, Łódź, Sawalska 25
- 7) Henryk Kropf, majster, Łódź, Nowo-Zarzewska 68
- 8) Klara Slegielówna, robotnica, Łódź, Płocka 4
- 9) Adolf Müller, robotnik, Łódź, Leszno 51

## Lista Nr. 4.

- 1) Dr. Ignacy Szyper, kand. adwokat., Tarnów
- 2) Lew Holenderski, prac. handl., Łódź, Pasaż-Szulca 4
- 3) Nochum Jakób Rafalkes, adw. przys., Warszawa, Słiska 4
- 4) Mordka Jarblum, dziennikarz, Warszawa, Grzybowska 15
- 5) Szmul Fedelman, prac. handl., Łódź, Pasaż Szulca 22
- 6) Dr. Dawid Rozenweig, doktor med., Łódź, Dzielna 9
- 7) Dawid Berezer, hafciarz, Łódź, Kamienna 13
- 8) Izrael Szurek, nauczyciel, Warszawa, Grzybowska 15
- 9) Lajbusz Nudelman, kamasznik, Łódź, Zachodnia 54
- 10) Mordka Gerszonowicz, krawiec, Łódź, Pieprzowa 21

## Lista Nr. 5.

- 1) Moszek\*Ela Halpern, rabin, Łódź, Widzewska 46
- 2) Josef-Elia Fajner, d-tto, Łódź, Długa 23
- 3) Izrail Mendelsohn, wł. domu, Łódź, Cegielniana 49
- 4) Abram Majer Kaplan, wł. domu, Łódź, Piotrkowska 16
- 5) Szulem Salomon Bialer, fabrykant, Łódź, Pasaż Majera 1
- 6) Chil Icek Berman, kupiec, Łódź, Południowa 83

## Lista Nr. 6.

- 1) Tadeusz Szpotkański, naucz. i publ., Warszawa, Foksal 13
- 2) Wład. Wejchert Szymanowska, naucz., Warszawa, Flora 5
- 3) Wacław Kaffanke, bankowiec, Łódź, Długa 12
- 4) Romuald Petrykowski, sekr. isp. szkol., Łódź, Gubernatorska 3
- 5) Ludwik Gundlach, lekarz, Łódź, Al. Kościuszki 24
- 6) Ryszard Paszke, pastor, Łódź, Cegielniana 81
- 7) Ludwik Dziennakowski, kontroler inż. elektr., Łódź, Nawrot 55
- 8) Janina Gastmanowa, nauczycielka, Łódź, Radwańska 7
- 9) Medard Downarowicz inż., minist. szt. i kult., Warszawa, Mokotowska 24
- 10) Wacław Sieroszewski, literat, Warszawa, Marszałkowska 33,

## Lista Nr. 7.

- 1) Jerzy Dr. Rosenblatt, lekarz, Łódź, Piotrkowska 35
- 2) Markus Dr. Braude, kaznodzieja, Łódź, Długa 46
- 3) Zelman Majer Urllich, kupiec, Łódź, Nawomlejska 6
- 4) Abraham Ozyasz Thon, rabin, Kraków, Jasna 5
- 5) Zygmunt Izydor Bromberg, dyrektor gimnazjum, Łódź, Olgińska 7
- 6) Leiser Krakauer majster fryzjerski, Łódź, Piotrkowska 39
- 7) Józef Lewi, student, Łódź, Piotrkowska 84.
- 8) Icek Pelman Kohn, kupiec, Łódź, Zawadzka 18.
- 9) Rojza Perelman, kand. nauk. filolg. Łódź, Dzielna 35
- 10) Michał Jahrbium, handlowiec, Łódź, Widzewska 41

## Lista Nr. 8.

- 1) Leopold Skulski, inżynier, Łódź, Piotrkowska 273
- 2) Antoni Harasz, robotnik, Łódź, Konstanynowska 20
- 3) Józef Wolczyński, robotnik, Łódź, Konstanynowska 20
- 4) Stanisław Jezierski, nauczyciel, Łódź, Kałna 17
- 5) Marja Przedpelska, nauczycielka, Łódź, Piotrkowska 17
- 6) Ks. Romuald Brzeziński, ksiądz, Łódź, Placowa 9
- 7) Józef Frankowski, robotnik, Łódź, Konstanynowska 20
- 8) Maksymilian Brzeziński, robotnik, Łódź, Ciemna 18
- 9) Józef Antoniewski, kolejarz, Łódź, Karolew-Station
- 10) Anna Binkowska, robotnica, Łódź, Zawadzka 14 Bałuty

## Lista Nr. 9.

- 1) Walenty Michalak, robotnik, Łódź, Nawrot 54
- 2) Ludwik Waszkewicz, nauczyciel, Łódź, Wólczajska 109
- 3) Jan Dąbrowski, prac. handlowy, Łódź, Nawrot 44
- 4) Stanisław Hellich, tokarz, Łódź, Wólczajska 98
- 5) Walliewski Tomasz, nauczyciel, Łódź, Nowopolska 3
- 6) Kazimierz Sadoczyński, kolejarz, Łódź, Nawrot 92
- 7) Bronisława Królikowska, robotnica, Łódź, Piotrkowska 145
- 8) Bolesław Fichna, prawnik, Łódź, Szkolna 34
- 9) Józef Szaliński, tramwajarz, Łódź, Brus Górny
- 10) Wacław Wojewoźki, inżynier, Łódź, Nawrot 72
- 11) Feliks Tomczak, robotnik, Łódź, Marszałkowska 2 (Widzew)
- 12) Stanisław Majewski, elektrotechnik, Łódź, Grabowa 33
- 13) Marja Gajewska, robotnica, Łódź, Sosnowa 1
- 14) Jan Juszcak, robotnik miejski, Łódź, Gubernatorska 36
- 15) Józef Antoniewski, robotnik kolejowy, Łódź, Kałna 25
- 16) Józef Zawisza, pracow. biurowy, Łódź, Ogrodowa 28
- 17) Stefan Pudlarz, tramwajarz, Łódź, Brzezińska 39
- 18) Stefan Maciński, przedsiębiorca, Łódź, Zarzewska 65
- 19) Kazimierz Nita, stróż, Łódź, Piotrkowska 91
- 20) Wojciech Wasiak, robotnik murarz, Łódź, Bałucki Rynek 2

## Lista Nr. 10.

- 1) Izrael Morda Lichtenstein, nauczyciel, Łódź, Pasaż Szulca 11
- 2) Aleksander Margolis, lekarz, Łódź, Sienkiewicza 13
- 3) Szmul Milman, malarz, Łódź, Pańska 7
- 4) Nuson Baumgarten, prac. handl., Łódź, Lipowa 23
- 5) Icek-Majer Weksler, tkacz, Łódź, Zielona 65
- 6) Golda Jakubowicz, sztoperka, Łódź, Targowa 28
- 7) Izrael Jasny, tkacz, Łódź, Podrzeczna 29
- 8) Sura Krygier, krawcowa, Łódź, Brzezińska 16
- 9) Józef Morgental, tkacz, Łódź, Aleksandrowska 24
- 10) Elja Morsiglot, tkacz, Łódź, Pieprzowa 12

## Lista Nr. 11.

- 1) Józef Kruk, dr. praw, Warszawa, Senatorska 32
- 2) Salomon Elger, dr. filozofji, Łódź, Długa 46
- 3) Chemjo Grunwald, fryzjer, Łódź, Wschodnia 57
- 4) Leon Fajgenbaum, inż. techn., Warszawa, Hoża 62

## Lista Nr. 12.

- 1) Franciszek Szymański, kamieniarz, Łódź, Konstanynowska 61
- 2) Feliks Drozdowski, tapicer, Łódź, Nawrot 23
- 3) Kazimierz Tomaszewski, ki-rownik gimnaz., Łódź, Ogrodowa 26
- 4) Andrzej Antczakowski, krawiec, Łódź, Piotrkowska 73
- 5) Józef Jakupiec, szewc, Łódź, Konstanynowska 26
- 6) Czesław Wojciechowski, bankowiec, Łódź, Benedykta 22
- 7) Bolesław Jasiński, adwokat przysięgły, Łódź, Piotrkowska 71
- 8) Józef Włodarski, rzeźnik, Łódź, Przejazd 48

## Lista Nr. 13.

- 1) D-r Józef Sachs, kupiec, Łódź, Piotrkowska 85
- 2) Ludwik Dobrzyński, inżynier, Łódź, Nowe-Rokicie (ul. Ciasna)
- 3) Artur-Aron Goldstadt, kupiec, Łódź, Długa 28

Nastąpiły połączenia następujących list a) Czwartej i jedenastej (4 i 11) b) Osmej, dziesiątej i dwunastej (8, 9 i 12) c) Pierwszej i szóstej (1 i 6)

